

Zkušenosti se zaváděním systému integrovaných podpůrných služeb (SIPS)

Čas pro podporu seniorů

- ▶ Tlak demografické změny, nárůst + 55 400/rok
- ▶ V roce 2050 až 3mil. osob 65+.
- ▶ Zvyšování průměrného věku.
- ▶ Změna uživatelského spektra (zdatní senioři x křehcí, závislí).
- ▶ Potřeba dlouhodobé péče poroste, tlak na podpůrné služby.
- ▶ Nedostatek kapacity a dostupnosti služeb, kompetenční konflikty, nedokončení transformačních snah, nedostatečná podpora pečujících rodin.

Možnosti řešení

- ▶ Změna paradigmatu péče, postupná změna systému.
- ▶ De-institucionalizace, tj. zajištění komplexního servisu v domácím prostředí.
- ▶ Větší podpora neformální péče.
- ▶ Posílení role samospráv v podpoře aktivního stárnutí v komunitě a vytváření podmínek (komunitní plány) pro sdílení informací na místní úrovni.
- ▶ Propojení soc. i zdrav. služeb na komunitní úrovni.
- ▶ Služby klíčové pro možnost setrvání v domácím prostředí (tísňová péče, home care, os.asistence, pečovatelská služba).

Nový přístup

- ▶ Posun od péče k podpoře:
  - od medicínského k rehabilitačnímu,
  - od paternalistického k partnerskému,
  - od institucionálního ke komunitnímu,
  - od práce s handikepem k práci s nadějí,
  - od hierarchického k týmovému.

K tomu potřebujeme:

- ▶ Multidisciplinární tým
- ▶ Terénní práci
- ▶ Regionální vazbu
- ▶ Síťování

SIPS - systém integrovaných podpůrných služeb

- ▶ Metoda: koordinace a ucelenost služeb se zaměřením na jednotlivce.
- ▶ Využití místních, existujících a fungujících služeb - nehierarchická síť služeb.
- ▶ Vytváření neformální sítě zdola- propojování jednotlivých poskytovatelů.
- ▶ Propojením konkrétních služeb u jednotlivce - překonání kompetenčních konfliktů.
- ▶ Principem SIPSu je využití rezerv, zvýšení účelnosti, ucelenosti podpory, návaznosti a účinnosti poskytované (mezioborové) podpory prostřednictvím personalizované koordinace - case managementu.
- ▶ Prevence proti osamělosti.

Klíčoví aktéři SIPSu

- ▶ Jedinec s potřebou podpory
- ▶ Neformální pečující (rodina)
- ▶ Koordinátor SIPSu
- ▶ Poskytovatelé služeb
- ▶ NGOs
- ▶ Obce (zejména ORP) a jejich svazy(MAS)
- ▶ Kraj (financování, sítě, infrastruktura...aj.)

Koordinátor podpory SIPSu

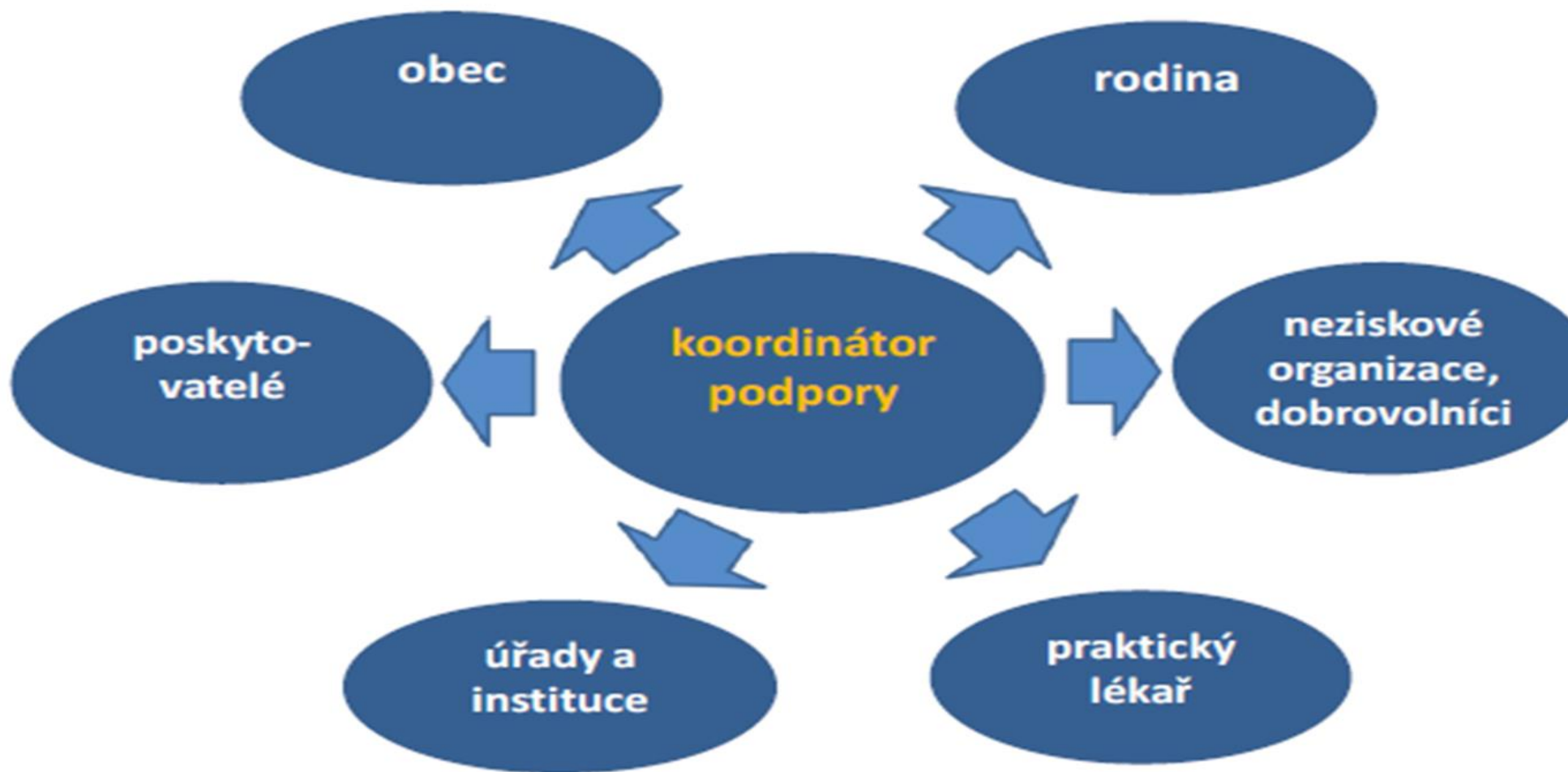
- ▶ Klíčový článek celého systému.
- ▶ Pracovník úřadu, sociální pracovník nebo zdravotně-sociální pracovník.
- ▶ Cílem úspěšné koordinace je dostatek informací z regionu (přehled o lidech s předpokladem nezbytnosti poskytnutí dlouhodobé péče, vč. rizikových osob) a jejich průběžná aktualizace.
- ▶ Propojuje úřad obce s ÚP, s regionálními poskytovateli soc. i zdrav. služeb.
- ▶ Předpoklad: schopnost komunikace, určitý druh advokacie, doprovázení, ochrana zájmů a lidských práv, znalost místního prostředí a potřeb obyvatel regionu.
- ▶ Potřebuje důvěru vedení ORP, ale i spádových obcí; dostatečnou nezávislost, rozhodovací kompetence pro výkon vlastní činnosti i ve vztahu k poskytovatelům soc. a zdrav. služeb ale i důvěra ze strany klientů a jejich rodin.

Činnost koordinátora

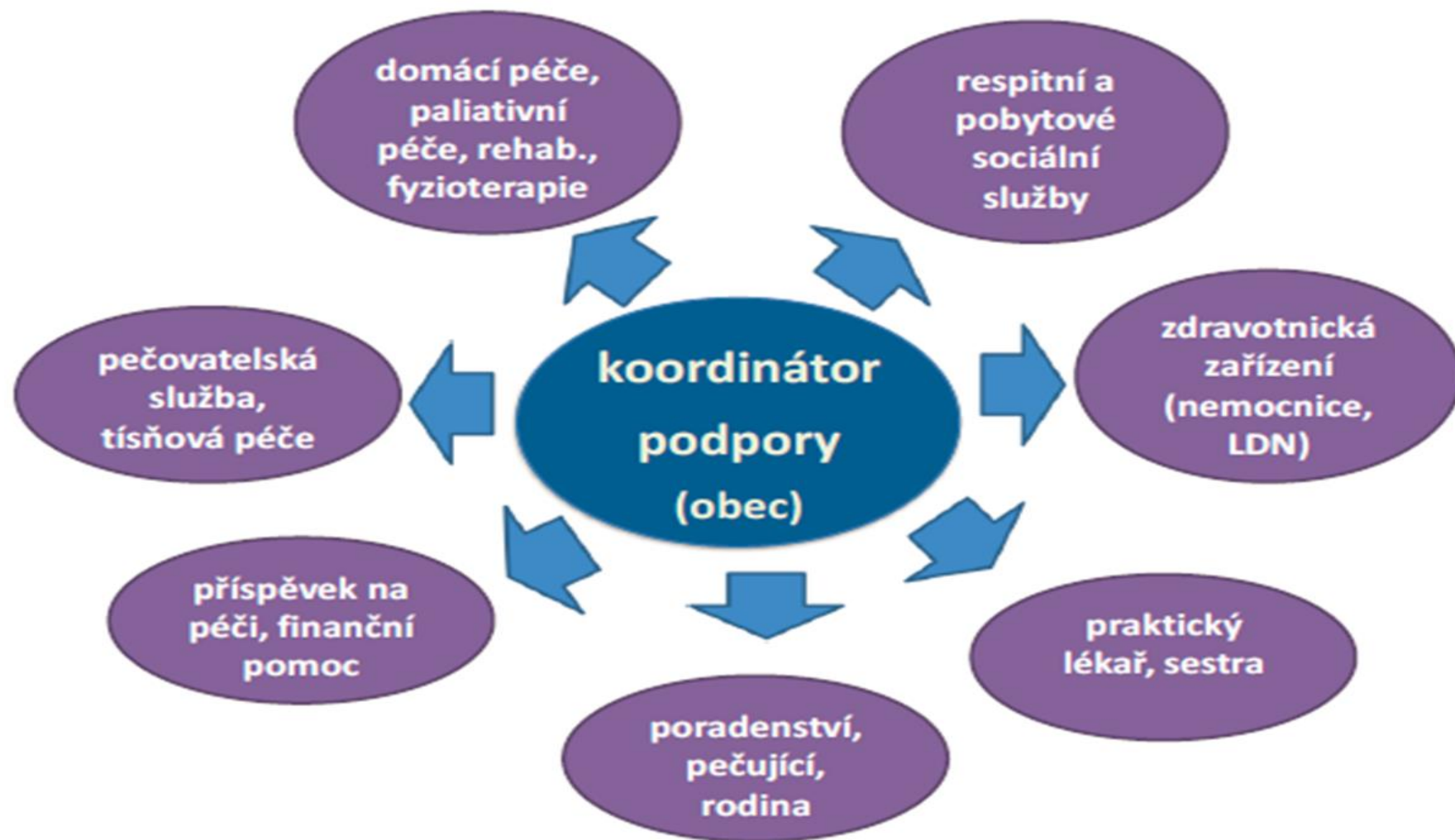
- ▶ Vyhledávání potencionálních i akutních uživatelů (depistáž).
- ▶ Aktivní sledování a návštěvy potencionálních i stávajících uživatelů v přirozeném prostředí (dispenzarizace).
- ▶ Koordinace poskytovaných služeb - individuálním plán podpory, vedení dokumentace.
- ▶ Mapování a zprostředkování kontaktů mezi zainteresovanými subjekty v podpoře klienta (síťování).
- ▶ Poradenství a edukace.

Schéma č. 4 Koordinátor/ka podpory jako integrující prvek a case-manager

Schéma č. 5 Koordinátor/ka podpory jako propojovatel služeb a prvků SIPS

Zdroj: Kalvach & Wija (2015)

Implementace SIPSu

- ▶ Od roku 2014 prezentováno jako nový koncept péče ve všech krajích ČR, od roku 2017 pilotně implementováno ve třech ORP - Prachatice, Mělník a Roudnice.
- ▶ Způsob financování - sociální práce v přenesené působnosti (z příspěvku na výkon státní správy).
- ▶ **Proč obce a ORP?**
- ▶ Základní územní samosprávné celky.
- ▶ Vytvářet podmínky pro rozvoj péče a uspokojení potřeb svých občanů.
- ▶ Vzájemná pospolitost, sousedství, eliminace anonymity. Velikost ORP - cca 25 tis. obyvatel.

MAPA PODPORY

PRO SENIORY A OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM NEBO SNÍŽENOU SOBĚSTAČNOSTÍ NA ÚZEMÍ OBCE S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ

ZDRAVOTNÍ POMOC A PODPORA

zdravotní pojišťovny ■ zdravotní pomůcky hrazené ze zdravotního pojištění ■ půjčovny zdravotních pomůcek ■ úprava bydlení

PORADENSTVÍ

→ Obec s rozšířenou působností (městský úřad)

SOCIÁLNÍ POMOC A PODPORA

BYDLENÍ

byty zvláštního určení a domy s pečovatelskou službou ■ ubytovny ■ nájemní bydlení

FİNANCE

Oblastní správa sociálního zabezpečení (Česká správa sociálního zabezpečení) – starobní a invalidní důchody

úřad práce – dávky pro osoby se zdravotním postižením ■ příspěvek na péči ■ příspěvek na mobilitu ■ příspěvek na zvláštní pomůcku ■ OZP (TP, ZTP, ZTP/P)

– státní sociální podpora – příspěvek na bydlení

– pomoc v hmotné nouzi – příspěvek na žitvobytl ■ doplatek na bydlení ■ mimořádná okamžitá pomoc

městský úřad – parkovací průkaz

KLIENT

SENIOR, OSOBA SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM, OPATROVNÍK, PEČUJÍCÍ

ZDRAVOTNÍ SLUŽBY

AMBULANTNÍ

praktičtí lékaři ■ odborní lékaři ■ psychologové ■ psychiatři ■ rehabilitace

SOCIÁLNÍ SLUŽBY

AMBULANTNÍ

denní stacionáře ■ sociální rehabilitace ■ sociálně terapeutické dílny ■ sociální poradny ■ sociálně aktivizační služby ■ raná péče

DALŠÍ MOŽNOSTI

SPOLKY, SDRUŽENÍ, SVĚPOMOCNÉ SKUPINY

TERÉNNÍ

pečovatelská služba ■ osobní asistence ■ asistent sociální péče ■ podpora samostatného bydlení ■ telefonická krizová pomoc

TERÉNNÍ

domácí ošetrovatelská péče ■ domácí hospice

DOBROVOLNÍCI

POBYTOVÉ

odlehčovací služby ■ týdenní stacionáře ■ domovy pro osoby se zdravotním postižením ■ domovy pro seniory ■ domovy se zvláštním režimem ■ chráněná bydlení

POBYTOVÉ

nemocnice ■ centrum následné péče (LDN) ■ psychiatrické nemocnice ■ hospice

ZAJÍMAVÉ ODKAZY

Děkuji za pozornost.

Mgr. Olga Mutlová
olga.mutlova@praha.eu